

ВОЛИНСЬКІ ЄПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

За єдину помісну Українську
православну церкву!

Часопис Волинської єпархії
Православної церкви України

№ 4 (197), квітень 2021 р.

ЗВЕРНЕННЯ МИТРОПОЛИТА ЛУЦЬКОГО І ВОЛИНСЬКОГО МИХАІЛА З НАГОДИ ВЕЛИКОГО ПОСТУ

Слава Ісусу Христу! Улюблені браття і сестри!

Я маю унікальну можливість сьогодні звернутися до вас із благословенням, закликком на достойне проведення постових днів.

Піст – це стримання: стримання не лише від певної їжі, й не лише від поганих вчинків, а стримання у швидкому земному бігу. Тому що дуже біжимо і дуже часто «не встигаємо» й тратим по життєвій дорозі друзів, знайомих, спілкування один з одним. Відсутність спілкування породжує і пересуди, і непорозуміння, і сварки. Через відсутність спілкування з ближніми перестаємо спілкуватися з Самим Живим Богом. Ми ісповідуємо нашу віру лише в обрядах, у требовиконаннях і в цьому покладаємо сутність нашого великого християнського життя. Господь же наш Ісус Христос говорить: «Милості хочу, а не жертви» (Мф. 12:7; Ос. 6:6). «Милості» – це означає «зустрічі один з одним, співчутливості, порозуміння, любові, прощення і, кінець кінцем, примирення».

Найбільше я би бажав, щоб у ці дні ми знайшли час при-

миритися один з одним, поспілкуватися вживу один з одним, відчуті емоції один одного, побачити обличчя один одного. Подивитися, як міняється світ навколо нас, і розуміти, що ближній – це той, якого ти любиш, якого ти прощаєш, про якого ти готовий турбуватися, про якого ти готовий пам'ятати.

Сьогоднішні випробування, на жаль, проявили і не кращі риси християнського характеру. Замість співчутливості до того, хто захворів, ми могли ближнього закидати бруківкою. Це той недобрий вчинок, який свідчить, якими можемо бути. Тому сьогодні потрібно бути співчутливими до тих, хто хворіє, потрібно берегти своє здоров'я, щоб не заразити інших. Заразити – не лише хворобою коронавірусу, а заразити поганими діями, заразити ненавистю, завистю, злобою. Сьогодні потрібно, навпаки, поширювати між собою любов, терпіння, співчуття. Це ті чесноти, які з людини, власне, роблять людину, виражають її як людину і дають можливість жити нам у мирі, єдності, згоді й, воістину, люблячи один одного, розуміти, що таке любити Бога.

Я бажаю, щоб ви працювали над почуттям, яке називається «любов». Щоб ви розуміли, що таке любов – до природи, до Батьківщини, до батьків, до ближніх, до Бога. Народжуйте ось це почуття – почуття любові. І починайте з примирення й покаяння. Тож милосердний Господь хай благословить нас у цей особливий час, який Він попустив, щоб ми ще раз поглиблено подумали про життя своє. Благословив нам Господь цей час використати максимально для нашого блага. Починайте любити себе – будете любити ближнього і будете знати, як треба любити Бога і Йому догоджати.

Милосердний Господь хай благословить усіх вас на ревнісіні постові подвиги!

+ *Михайло*

Митрополит Луцький і Волинський

Наша газета – у Вашу скриньку чи на монітор

Боголюб'язний читачу! Наш часопис – корисний засіб у духовному житті православного християнина. Щоб ця релігійна газета надходила Вам додому – випишіть її в будь-якому поштовому відділенні області, починаючи з будь-якого місяця.

Індекс у поштовому каталозі обласної періодики – 91241.

Ця ж газета в електронному вигляді, архів її основних публікацій, радіопередач та інших аудіо-, відео- і текстових документів, церковні новини тощо – в інтернеті за адресою: www.pravoslavivolyni.org.ua

ХРОНІКА

Церква співпрацюватиме з університетом тісніше

Управління єпархії та Волинський національний університет ім. Лесі Українки 24 лютого підписали договір про співпрацю.

Митрополит Луцький і Волинський Михаїл та ректор Анатолій Цьось домовилися про координацію дій із відродження духовності, заснованої на традиційних моральних цінностях. Адже це найважливіший чинник благополуччя й безпеки суспільства.

Також обговорили питання діяльності храму Святої Софії – Премудрості Божої, що в студентському містечку.

Проповідь архієрея: біль одного – це біль родини

28 лютого, в неділю про блудного сина, митрополит Михаїл звернув увагу на стосунки в сім'ї. Думками він поділився під час казання на завершення Божественної літургії в кафедральному соборі Святої Трійці.

Нагадавши притчу, високопреосвященний наголосив саме на відчутті сім'ї, коли старший син не зрадив тому, що менший повернувся додому, а навпаки – розгнівався на батька. Тому архієрей побажав, аби в кожній сім'ї панувала єдність. «Біль одного члена родини – це біль усієї родини. Радість одного члена родини – це теж радість усієї родини», – пояснює архієрей.

Ми щиро повинні радіти за ближнього і щиро з ним співпереживати, особливо коли говоримо про сім'ю. У нас значно більше того, що об'єднує, тому шукаймо примирення один з одним, закликав керуючий єпархією.

Владика привітав випускників «політеху»

27 лютого високопреосвященний Михаїл побував на урочистостях вручення дипломів магістра випускникам Луцького національного технічного університету в облмуздрамтеатрі ім. Т. Шевченка. Про це повідомили на сайті ЛНТУ (lutsk-ntu.com.ua).

Архієрей виступив із вітальним словом та побажав усім Божого благословіння.

У заходах взяли участь: ректор Ірина Вахович, заступник голови ОДА Ігор Чуліпа, голова облради Григорій Недопад, заступник Луцького міського голови Ірина Чебелюк, викладачі, студенти, батьки, гості.

Цьогоріч навчальний заклад відзначатиме 55-ліття заснування.

Луцька рада церков провела засідання

2 березня відбулося чергове зібрання ЛРЦ. Від нашої єпархії в ньому взяв участь міський декан протоієрей Михайло Онишук.

Обговорили просвітницьку діяльність релігійних організацій, запровадження факультативних занять із християнської етики в навчальних закладах міської територіальної громади, підготовку й відзначення великодніх свят, проведення телемарафону «Бог багатий милосердям» та III Молитовного сніданку в місті.

ВПБА: акредитацію пройдено

Волинська православна богословська академія пройшла акредитацію підготовки до освітньо-професійної програмою «Богослов'я». Про це йдеться на сайті vpba.edu.ua.

Відтепер здобувачі першого, бакалаврського рівня вищої освіти за спеціальністю 041 «Богослов'я» в галузі знань 04 «Богослов'я» отримуватимуть дипломи державного зразка. Рішення ухвалило Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. Сертифікат діятиме до 1 липня 2026 р.

З ЦЕРКОВНОГО КАЛЕНДАРЯ

10 квітня – Іларіона Нового, ігумена Пелікітського

Преподобний Іларіон із ранніх літ відчув потребу жертвоного служіння Богові й багато років провів у затворі. За щирість молитов, непорочність і святість життя він спочатку удостоївся сану пресвітера, а потім був поставлений ігуменом Пелікітського монастиря (поблизу протоки Дарданелли).

19 квітня –

Мефодія, архієпископа Моравського

Святитель Мефодій (мирське ім'я Михайло) народився 820 року в місті Солунь у Македонії, це теперішні грецькі Фессалоніки. То була місцевість із мішаним грецько-слов'янським (болгарським) населенням, тож він та його рідний брат Кирило (Константин) мову слов'ян знали з дитинства.

Спочатку він служив, як і батько, у військовому званні. Цар, дізнавшись про нього як доброго воїна, поставив його воеводою в слов'янське князівство Славін, що було під грецькою державою. Це сталося за особливим розсудом Божим, щоб Мефодій міг краще навчитися слов'янської мови. За 10 років, пізнавши суєтність життя, він пішов у ченці на гору Олімп.

Незабаром до Мефодія приєднався Кирило і став вивчати мову слов'ян. Поруч із ними було багато ченців-слов'ян із різних сусідніх країн, тому могли мати тут для себе постійну практику. Незабаром імператор викликав обох братів з монастиря і відправив їх до хозарів для дипломатичної місії та євангельської проповіді. На шляху вони зупинилися в кримському місті Корсунь. Тут Господь сподобив їх відшукати мощі священномученика Климента, Папи Римського.

У Корсуні виявився якийсь знавець руської мови, в нього були Євангеліє і Псалтир, написані «руськими буквами», «чёртами і різми» (вчені й досі сперечаються, що означає це повідомлення середньовічного письменника Чорнориза Храбра).

Незабаром прийшли до візантійського імператора посли від моравського князя Ростислава, утискуваного німецькими єпископами, з проханням направити в Моравію вчителів, які могли б проповідувати рідною для слов'ян мовою, а не латиною й німецькою.

Сподобився від Усевишнього дару прозорливості й чудотворення. Благодатною силою молитви зводив дощ під час посухи, подібно до пророка Єлісея, відганяв із полів шкідливих тварин, наповнював сіті рибалок при невдалому лові та здійснював багато інших чудес. Крім того, він прославився даром зцілення хворих і вигнання бісів.

Преподобний постраждав у 754 році, коли у Великий четвер воєначальник Лаханодракон, переслідуючи іконошанувальників, несподівано напав на Пелікітський монастир, зухвало увірвався до церкви під час Божественної літургії, перервав службу і кинув на землю Святі Дари. Сорок два інокви були схоплені, закуті в ланцюги, відіслані до Ефеської області й убиті. Насельникам, що залишилися, завдали тяжких каліцтв, їх били, обпалювали, обливали гарячою смолою, деяким сповідникам відрізали носи. Під час цього гоніння мученицький помер за шанування ікон і преподобний Іларіон.

Святий відзначався глибокою мудрістю й залишив твори, в яких містяться настанови про духовне подвижництво, розкривається значення чернечого подвигу.

Імператор зобов'язав святого Константина виконати це складне завдання. Він узявся до цього подвигу. За допомогою свого брата Мефодія, учнів Горазда, Климента, Сави, Наума й Ангеляра склав на основі грецької абетки слов'янську й переклав книги, без яких не можуть відбуватися відправи: Євангеліє, Псалтир та вибрані служби. Це було у 863 році.

Потому брати вирушили до Моравії, де були прийняті з великою честью. (До речі, Моравська єпархія в ті часи, коли ще не існувало Київської Русі, охоплювала частину східнослов'янських земель – по річку Стир.) В архієпископа Мефодія були дуже нелегітуми для виконання покладеної місії. Але, як сказано в житті, владика був вище суєти, він просто творив на славу Божу зі своїми учениками. «Раніше ж (ще), посадивши з учнів своїх двох попів-скорописців, переклав швидко і повністю всі книги (біблійні), крім Маккавеїв, з грецької мови на слов'янську, за шість місяців, почавши від березня місяця і до 26 жовтня».

Імовірно, що це Мефодій із колом своїх учнів створив абетку, котру на честь старшого брата Кирила назвали кирилицею, а сам Кирило винайшов іншу – глаголицю, що не мала поширення.

На жаль, далі життя св. Мефодія стає все важчим. У боротьбі з Людовіком Німецьким гине князь Ростислав, і Моравію приєднують до німецьких володінь. Мефодій був заарештований і засуджений. Його били, а потім кинули в темницю, де він пробув більше двох років. Усі ці події ретельно приховувалися і від Папи Адріана II, а після його кончини і від Папи Йоана VIII. Тобто німецькі пастирі думали про те, як би погубити місію Мефодія. Та все-таки Папа Римський дізнався, що архієпископа, призначеного його попередником, єпископи нижчого від нього сану тримають у в'язниці. І хоча Йоан VIII без симпатій ставився до просвіти слов'ян їхньою мовою, у сваволі єпископів угледів велик установлений Римом церковній ієрархії.

Святитель помер 6 квітня 885 року, маючи близько 60 літ. Відспівування відбулося трьома мовами – слов'янською, грецькою і латинською; він був похований у соборній церкві Велеграда – столиці Моравії (тепер містечко в Чехії).

До лику святих рівноапостольні Кирило і Мефодій зараховані в давнину. У Київському Православ'ї пам'ять просвітителів слов'ян ушановується з X століття. Найдавніші служби святим, що дійшли до нашого часу, відносяться до XIII століття.

Для Українського Православ'я шанування святого Мефодія має особливе значення: завдяки йому стали звершувати відправи церковнослов'янською, першою літературною мовою нашого народу, що тоді була хоч і не живою, але достатньо зрозумілою всім слов'янам. Нині маємо літературну мову на живій основі, але принцип залишився тим же: кожен вірянин має незаперечне право молитися зрозумілою, рідною мовою.

Віталій КЛИМЧУК

Раніше ВПБА одержала ліцензію на викладання освітньо-професійної програми «Богослов'я».

Що буде із Братським монастирем у Луцьку

Намісник відродженої Хрестовоздвиженської обителі ігумен Никодим (Смілий) розповів про її сьогодення та плани в інтерв'ю для сторінки «Чернецтво Волині» у фейсбуці.

Отець Никодим нагадав про величну історію Луцького братства і роль монастиря при ньому. Висловив упевненість, що той потужний культурно-духовний осередок удасться відновити. Саме цим душпастир і займається.

Зараз помолитися з братією можна в підземеллі храму Апостола і євангеліста Йоана Богослова, що в Замку Любарта. А в майбутньому о. Никодим бачить братську обитель як єдиний комплекс і духовний центр, яким був колись (за адресою: вул. Йоана Кондзелевича, 5 – біля Воздвиженської церкви). На сьогодні ж нагальна проблема – реставрація будинку братських келій.

Із найближчих планів намісник ділиться мрією побудувати каплицю на честь стратотерпця Данила Братковського. Цей угодник Божий був братчиком, який боровся за православну віру й загинув за неї на Ринковій площі в Луцьку. Таким чином ченці хочуть ушанувати його пам'ять.

З о. Никодимом спілкувався декан монастиря єпархії архімандрит Константин (Марченко). Всю їхню розмову можна послухати ось тут: [facebook.com/561446700560268/videos/425839931837843](https://www.facebook.com/561446700560268/videos/425839931837843).

Вручення дипломів магістрів в університеті

Митрополит Луцький і Волинський Михаїл 11 березня взяв участь в урочистому випускному заході Волинського національного університету ім. Лесі Українки.

У вітальному слові керуючий єпархією, розповідаючи про перспективи в житті нових магістрів, наголосив на словах із Біблії: «Пам'ятайте наставників ваших» (Євр. 13:7).

Владика і ректор університету Анатолій Цьось вручили подяки випускникам, які брали активну участь у житті вишу.

День українського добровольця в єпархії

12 березня духовенство та миряни Волині молитовно вшанували загиблих і живих добровольців – захисників України.

В обласному центрі заупокійну літню перед фотостендом «Герої Небесної сотні – Загинули за єдність України» очолив митрополит Михаїл. Із ним молилися головний військовий капелан єпархії протоієрей Михайло Бучак, інші військові священники, духовенство кафедрального собору Святої Трійці, воїни, представники місцевої влади та громадськості.

Архієпископ назвав рух добровольців прикладом любові людей один до одного. Адже саме на небайдужих, активних покладають надії в різних сферах суспільного життя. «Доброволець іде на війну, чи йде розмінує поле, чи йде в чорнобильське пекло, чи будь-куди він іде, бо любов переполює серце його. З доброї волі, а не з примусу», – наголосив високопреосвященний.

Після відправи відбулося вручення нагород. Зокрема, подяки міського голови удостоєно капелана Віталія Антонюка.

Цього ж дня пройшла зустріч громадськості з військовими капеланами в обласному краєзнавчому музеї у рамках проекту «Наші захисники». А пізніше на кладовищі Луцька, що біля с. Гараджа, де поховані воїни, які боронили нашу Батьківщину, душпастирі теж вознесли заупокійну молитву.

ХРОНІКА

Закінчення. Початок на с. 2

День відкритих дверей у ВПБА

13 березня у Волинській православній богословській академії проведено день відкритих дверей. Про це повідомив сайт vpba.edu.ua.

До ймовірних абітурієнтів звернувся ректор вишу протоієрей Володимир Вакин, проректори протоієрей Ігор Скиба і Владислав Фульмес, ієромонах Іларіон (Зборовський) та т. в. о. завідувача регентського відділення Дмитро Панасюк. Вони розповіли про деталі навчального, наукового і виховного процесів.

Особливістю цього річного порядку денного заходу стала можливість гостей поспілкуватися із представниками студентського самоврядування без участі ректорату.

На завершення гостям показали короткометражні фільми про академію, провели екскурсію і пригостили чаєм зі смаколиками.

Відслуживши 30 років – став архімандритом

13 березня митрополит Луцький і Волинський Михайл відвідав громаду Різдва Пресвятої Богородиці с. Новостав Горохівського деканату з нагоди 30-ліття служіння настоятеля ієромонаха Іова (Павленка) та очолив Божественну літургію.

Душпастир хворіє на цукровий діабет і здебільшого змушений перебувати вдома, але цього дня йому допомогли дістатися до храму (на візку). Під час відправи керуючий єпархією підніс о. Іова до сану ігумена, а потім і до сану архімандрита. Разом із високопреосвященим молилися декан протоієрей Андрій Сидор, інше духовенство благочиння.

У слові владика зазначив, що ми зібралися напередодні Великого посту. Піст полягає в обмеженні суєтних житейських справ, великій увазі до своєї душі та визначенні важливих цінностей, до яких прагнемо. Адже спасіння і безсмертя душі – це дар Божий. Обмеження в їжі – щоб не переситити своє тіло. Лукавий же намагається придумати якісь тимчасові уподобання (наприклад, новації моди), аби ми не дбали про спасіння душі. Наше тіло для нас має бути зручним і необтяжливим.

Архієрей нагадав слова святого Серафима Саровського: «Спасися сам – і навколо тебе спасуться тисячі». А на завершення ще раз наголосив, щоб ми навчилися любити себе, бо тоді збережемо себе і нашу Україну.

Церковними відзнаками владика нагородив парафіян: хориста Михайла Рижика та флористку Зою Маслійчук.

Божий дім у цьому селі збудовано 1840 року, він є пам'яткою архітектури місцевого значення.

(Детальніше про подію – на с. 6)

Помолилися за владика Якова (Панчука)

16 березня, в 17-ту річницю упокоєння митрополита Луцького і Волинського Якова відправлено заупокійну літію на його могилі, що біля кафедрального собору Святої Трійці.

Поминання звершив митрополит Луцький і Волинський Михайл із місцевим духовенством після ранкового богослужіння в храмі.

Владика Яків (у миру Іван) народився 5 жовтня 1931 року в селі Лосятин поблизу Почаєва в побожній українській родині. Яскравий відбиток на дитячу душу наклала велична святиня – Успенська Почаївська лавра. Тож після закінчення школи навчався в Ленінградській семінарії, потім в духовній академії.

Тоді, у розпалі хрущовських гонінь, влада масово закривала храми й монастирі. Але, незважаючи на пересліду-

АЗИ ПРАВОСЛАВ'Я ГОЛОВНЕ ПРО ВЕЛИКИЙ ПІСТ

Чотиридесятиця (зветься так, бо триває сорок днів) готує християн до найбільшого свята – Великодня, Пасхи. Великий піст найважливіший і найдавніший з усіх багатоденних. Він нагадує нам про сорокаденний піст Спасителя в пустелі; він же вводить нас у Страсну седмицю, а потім до радощів торжества із торжеств – Христового Воскресіння.

У час Великого посту слід частіше ходити до церкви, сповідатися та причащатися. Сповідь – це відкриття своїх гріхів перед Богом, усвідомлення власних помилок і бажання їх виправити, це таїнство примирення з Творцем. Наші гріхи – немов цеглини, з яких складається стіна між нами та Всевишнім, і зруйнувати її можна тільки через покаєння.

Найчастіше люди не здогадуються, де джерело їхніх бід, хвороб і незгод. Як правило, шукають вирішення клопотів лише в матеріальній площині, але ніяк не можуть знайти. Причина в тому, що ми не маємо джерела буття в нас самих: кожного сотворив Господь. Якщо лампочка не під'єднана до джерела живлення, то й не горітиме. Так само і з людиною, котра втратила зв'язок із Богом. А гріхи – те зло, яке цей зв'язок порушує.

Детальніше, як належить готуватися до сповіді, можна прочитати у великому молитовнику, Законі Божому та виданнях на цю тему.

Причастя, або євхаристія – таїнство Православної церкви, за допомогою якого християни поєднуються з Господом через причастя Його Тіла і Крові під виглядом хліба і вина. За Євангелієм, це заповідав робити Сам Ісус. Перші християни, за свідченням Нового Завіту, з самого початку збиралися щонеділі для «переломлення хліба» – так у давнину називали причастя.

Причащатися необхідно для того, щоб спастися і мати життя вічне. Адже спасіння – не зовнішня подія (як-от зміна гніву Божого на милість), а внутрішнє переродження, здатність жити в повноті любові й благодаті через поєднання зі Всевишнім. Приступати до таїнств потрібно з духовним трепетом і вірою в присутності Христа у Святих Дарах.

Звертаємося до Господа у храмі та вдома, ставимо свічки (символ нашої полум'яної віри та нашої волі, що м'якне від волі Творця), робимо пожертви на боговгодні справи. Читаємо Біблію, іншу побожну літературу.

На Чотиридесятицю припадає три заупокійні суботи: другої, третьої та четвертої седмиць (тижнів). У цю пору, коли ми більше зосереджені на молитві й духовних стараннях та намагаємося чинити більше добрих справ, не забуваймо про спочилих.

До речі, в домовому храмі Волинської православної богословської академії протягом цього посту читають «невспушій Псалтир» із молитвою за здоров'я та за упокій. Слово «невспушій» означає, що читання відбувається постійно – і вдень, і вночі. Тому, як правило, таке богослужіння практикують у монастирях, духовних навчальних закладах, де можна влаштувати безперервну молитву протягом тривалого часу.

Імена православних християн, за яких слід молитися, приймають у цьому духовному вузі (Луцьк, Градний узвіз, 5) на другому поверсі з 10.00 до 16.00 в будні, а у вихідні та святкові дні – на подвір'ї кафедрального собору Святої

Трійці. Митрополит Луцький і Волинський Михайл благословляє мирянам, особливо тим, що подали записки, долучитися до цієї важливої духовної традиції, читаючи Псалтир удома, в зручній для себе час. Особливо це доречно людям, які не в змозі відвідувати храм.

Церковний Устав на час Великого посту повністю виключає скоромне – харчі тваринного походження: м'ясо, яйця, молочне. Риба дозволяється тільки на Благовіщення та Вербницю. Разом з тим, це не безальтернативні вимоги, а лише загальні рекомендації. Усе залежить від стану здоров'я та інших обставин. Певні послаблення посту можливі з благословення священника.

Важлива не лише «гастрономічна» частина посту. Потрібно облишити погані звички (як-от куріння, пристрасть до хмільного, лихослів'я, азартні ігри, перегляд непристойного відео, обмовлення), менше сидіти в інтернеті, якщо це не пов'язано з вашою роботою, та перед телевизором. Ювілейні та інші відзначення доречно перенести на великодні часи. Коли ж усе-таки доводиться йти на якусь гостину, треба поводити себе стримано, без виклику.

Головне ж – усвідомлювати свою недосконалість та прагнути змінитися, робити більше добрих справ, жити не тільки для себе, а й для інших.

Із першого дня церква допомагає вірянам налаштуватися на подвиг Великого посту, звершуючи особливі трепетні богослужіння. Зокрема, протягом чотирьох днів першого тижня правлять велике повечір'я з читанням і співом великого покаянного канону преподобного Андрія Критського. Цей канон служиться тільки під час Великого посту. В першу седмицю (з понеділка по четвер) на великому повечір'ї його читають частинами, а на ранній четверга п'ятої седмиці – повністю. Відправу канону на ранній ще називають Маріїним стоянням, бо під час неї читається житіє преподобної Марії Єгипетської.

Великий покаянний канон складається із 250-ти тропарів і є найбільшим богослужбовим канonom. Він наближає до учасника молитви події Старого і Нового Заповітів. Канон написано від першої особи. Оплакуючи власні гріхи, святий Андрій Критський молитовно зітхає за гріхи всього людства. Перед нами немовби постають наші гріхи, що глибоко пов'язані зі всією історією людства і трагедією відносин між Богом і людьми. Автор майстерно зобразив великі образи – Адама і Єву, рай і гріхопадіння, праведного Ноя і потоп, Давида, Землю Обітовану й особливо Ісуса Христа і церкву. Цей величний твір, до слова кажучи, душекорисно читати і вдома.

Оксана КАРНКОВСЬКА

БЛАГОДІЙНІСТЬ ВПБА ПРОВЕЛА ПЕРЕДПОСТОВУ ДОБРОДІЙНУ АКЦІЮ

Сирний (масляний) тиждень для колективу Волинської православної богословської академії став приводом для організації добродійного заходу.

Як відомо, з благословення митрополита Луцького і Волинського Михайла в обласному центрі перед Великим постом щороку відзначали Масницю по-християнськи. На площі кафедрального собору Святої Трійці проходило веселе дійство «Із ближнім примирись – смаченьким поділись». Тут парафіан частували млинцями, кулешем, чаєм, виступали фольклорні, аматорські колективи тощо.

На жаль, цього року пандемія коронавірусу внесла суттєві зміни в наше життя, тож масове святкування довелося скасувати. Але обмеження, на думку організаторів, не повинні негативно впливати на потребу творити милосердя.

Отож у час, коли традиційно відбуваються заговини (запусти) на Великий піст, вихованці духовного вишу передали гостинці

пацієнтам обласної психіатричної лікарні № 1, обласної клінічної лікарні (корпус № 2 в селі Боголюби) та гериатричного центру Луцька.

Протоієрей Віталій СОБКО, Ілля САЙ

вання монахів Почаївської лаври, брат Яків із багажем богословських знань повертається до неї. З 1966 по 1974 рр. він виконує тут різні послухи – бібліотекар, уставник, регент, благочинний. За ревну службу в 1969 р. возведений у сан ігумена. Згодом став намісником лаври у сані архімандрита. Однак через недоброзичливість органів влади змушений піти з неї.

Лише з перетворенням Українського екзархату РПЦ в Українську православну церкву із правами самоуправління 24 листопада 1990 р. Священний синод УПЦ обрав о. Якова єпископом Почаївським. Але через прихильність до автокефалії Української Церкви знову змушений був полишити обитель.

Після «Харківського собору» 1992 р., на якому єпископи відrekliся своїх підписів під рішенням Помісного Собору 1991 р. щодо проголошення автокефалії, владика Яків залишився із Предстоятелем – Митрополитом Філаретом, і так стало можливим створення Київського патріархату.

З 12 квітня 1995 р. до смерті 16 березня 2004-го керував Волинською єпархією, був постійним членом Священного синоду УПЦ КП. Помер 16 березня 2004 року.

П'єсу лучанина видано по-грузинськи

Одноактівку «Сто тисяч» Віктора Гребенюка, літредатора інформаційно-видавничого центру єпархії, члена Спільної християнських письменників України, опубліковано грузинською мовою.

Перекладач Зураб Кутателадзе в передмові пише: «13 листопада у Грузинській православній церкві відзначається день пам'яті 100 000 мучеників. Кількість одночасно страчених віруючих полчищами хорезмського султана [в XIII ст.] не має подібного в історії християнського світу. Про героїство мучеників розповідають наші церковні літописи, однак це дивовижне самопожертвування не знайшло належного опису в грузинській художній літературі. Такий труд узяв на себе великий друг грузинського народу, добре відомий в Україні художніми творами на духовну тематику письменник Віктор Гребенюк (Брат Віктор). У своєму розлогіму епосі-містерії [“Діяння небожителів”] автор особливе місце відвів цьому вельми важливому явищу грузинської церковної історії».

Позаторік п'єсу скорочено надрукували в часописі ГКЦ «Карібче», а цього року вона побачила світ повністю у тбіліському видавництві «Мцігнобарі». Брошуру надруковано за пожертви і розповсюджують серед мирян і священства.

Поетичний епос «Діяння небожителів», глави якого належать до різних жанрів, з'явився 2011 року, його відзначено Міжнародною літературно-мистецькою премією ім. Пантелеймона Куліша в 2015-му. Інша частина цього твору, «Акафіст Богородиці Холмській», вийшла окремим виданням у 2017 році англійською в перекладі Наталії Добжанської-Найт і теж стала особливим явищем – в англомовній літературі.

Про піст – у центрі соціального обслуговування

25 березня відбулася зустріч-бесіда на тему «Канони Великого посту» підопічних Територіального центру соціального обслуговування зі священником Ігорем Янчуком.

Під час заходу на прохання керівника центру клірик парафії Різдва Пресвятої Богородиці с. Полонка Луцького районного деканату розповів присутнім про Великий піст, особливості богослужіння в цей період, про підготовку православно-го християнина до Пасхи Христової.

Інформаційна служба єпархії

«ХЛІБ НАШ НАСУЩНИЙ» ВОЛОДИМИРА ЖУПАНЮКА

тальну площину займає водне плесо, за яким возсідають у різних динамічних позах учні Ісуса Христа. Лики апостолів наділені індивідуальними рисами, їхні погляди з повагою і любов'ю звернені до Вчителя. Апостоли не мають німбів, символа святості, і в їхній особі художник утілює всіх людей, закликаючи долучатися до таїнства.

У нижній частині картини вміщено життєві сцени: втеча до Єгипту; хрещення Ісуса; Різдво Христове; моління про чашу; розп'яття з престоячими. Цікаво, що клейма не є звично окресленими, різночасові події життя Спасителя поєднані тонко і вишукано намальованим реалістичним пейзажем. У кожному з цих клейм детально прописано лики персонажів та бгачки одяг.

Храми як оплоти віри займають особливе місце в картині: чи то величний собор, чи маленька сільська церковця. Кожна архітектурна споруда вдало закомпонована і подається у різних ракурсах. Автор зображає найдавніші храми Волині – Успенський собор і Василівську церкву у Володимирі-Волинському, Зимненський і Жидичинський монастирі, Хрестовоздвиженську і Покровську церкви в Луцьку, Георгіївську церкву на Козацьких могилах. Замок Любарта, дім Пузини, будівлі й вулиці у Старому Луцьку теж вміщено на картині як знакові архітектурні споруди.

Колорит насичений, різнобарвний, яскравий, що додає особливої урочистості та піднесення.

Нині сакральні твори Володимира Жупанюка можна побачити на виставці у залі музею. Вони наділені символічністю й образністю, проникнуті патріотизмом, захоплюють майстерним виконанням і глибоким філософським змістом, живописно демонструють сторінки історії рідного краю.

Світлана ВАСИЛЕВСЬКА,
науковий співробітник Музею волинської ікони

Поряд із давніми образами в колекції Музею волинської ікони є роботи сучасних авторів. Завдяки меценатам і особисто авторів музею має три сакральні картини відомого волинського художника Володимира Жупанюка: «Холмська Богородиця у подіях та фактах», «І сотворив Бог чудо велике...», «Хліб наш насущний».

Понад сорок років Володимир Григорович працює у галузі образотворчого мистецтва, розробив власний підхід до тлумачення традиційних сакральних образів із дотриманням загальноприйнятих правил, що поєднані із зображенням історичних подій, постатей, місцевих краєвидів та визначних архітектурних пам'яток. Кожній його роботі передують глибоке занурення в минуле, вивчення архівних матеріалів, опрацювання аналогів. Майстерний графік, аквареліст, живописець-пейзажист, він професійно чітко будує композицію, не залишаючи пустот, а всю площину заповнюючи

важливими деталями, які додають цілісності сюжету. Завдяки такому творчому підходу кожен твір художника неповторний і глибоко символічний.

У сакральній картині «Хліб наш насущний» уміло поєднуються кілька сюжетних ліній, а домінуючою постає ідея християнського таїнства – євхаристії. Автор намагається донести до кожного необхідність дотримуватися Заповідей Божих, вкушати хліб і укріплюватися у вірі християнській. Саме тому центральне місце, як у сакральному образі, займає постать Ісуса Христа, який правицею благословляє, а лівицею тримає буханець. Спаситель одягнений у вбрання проповідника – червоний хітон і синій гіматій. Лик Сина Божого відкритий і одухотворений, наділений правильними рисами, по-особливому просвітлений німбом жовтого кольору з орнаментованим краєм.

Образно автор трактує стіл, за яким відбувалася Тайна вечеря: майже всю горизон-

«ХЛІБ НАШ НАСУЩНИЙ», 2016 р. Полотно, олія. Музей волинської ікони

ПОСТАТІ

ЛЕСЯ І ТАРАС. ВІДЗНАЧАЄМО КРУГЛІ ДАТИ

 Віра наших класиків

ЛЕСЯ УКРАЇНКА

Що дасть нам силу?

З нагоди 150-ліття від дня народження славної поетеси в деканатах єпархії пройшли заходи, у яких взяли участь духовенство і миряни.

24 лютого, у переддень ювілею, митрополит Луцький і Волинський Михаїл та капелан Волинського національного університету ім. Лесі Українки протоієрей Віктор Пушко взяли участь у літературно-мистецькому вечорі-концерті «І в серці моїм переможній співі лунають» – спільному проєкті факультету культури і мистецтв ВНУ та Волинської обласної філармонії.

У храмі Софії – Премудрості Божої, що в студентському містечку, настоятель о. Віктор 25 лютого відслужив Божественну літургію. На головній площі міста, біля пам'ятника Лесі Українці, відбулись урочистості за участю цього ж священника та проректора з наукової роботи Волинської православної богословської академії протоієрея Владислава Фультеса. Потому в обласному музично-драматичному театрі імені Т. Шевченка пройшло театралізоване дійство «Під Лесиним небом».

У церкві Всіх волинських святих ВПБА паняхиду по рабі Божій Ларисі очолив проректор з виховної роботи ієромонах Іларіон (Зборовський).

Ушанували поетесу і в Колодяжному, де вона проживала. Тут, у літературно-меморіальному музеї, відбулася конференція з нагоди цієї події. Відвідав її настоятель місцевої парафії Миколая Чудотворця протоієрей Іван Оринчак, член Спільки християнських письменників України.

У центральній районній бібліотеці Ковеля пройшла поетична імпреза «Високе світло імені і слова». В ній були учасниками панотці Ковельського деканату: о. Іван, який благословив захід і зачитав власні вірші, та священник Ростислав Дідух.

Член цієї Спільки, літературний редактор інформаційно-видавничого центру єпархії Віктор Гребенюк взяв участь у ювілейному заході в Будинку вчителя обласного центру.

***

Панотці й миряни єпархії взяли участь у відзначенні 160-ї річниці упокоєння видатного українського поета й художника.

Так, 10 березня, в обласному центрі митрополит Михаїл, канцлер єпархії протоієрей Микола Цап, декан протоієрей Михайло Онищук, інше духовенство міста, викладачі й студенти Волинської православної богословської академії хресною ходою вирушили від кафедрального собору Святої Трійці до пам'ятника Тарасові Шевченку, що навпроти головного корпусу ВНУ, і відправили заупокійну літію.

У слові архіпастир зазначив, що в кожного своє служіння, й іноді воно нелегке. Нам потрібно жити й творити, бо життя продовжується. Заглиблюючись у творчість Тараса, усвідомлюєш, що це та людина, яка надихає любити свій край, розумієш, що не треба тікати від проблем. На завершення закликав усіх ставати переможцями.

Цього ж дня у ВПБА за ініціативи студентської ради відбувся конкурс виконання творів Кобзаря.

За рішенням журі (голова – викладач української мови Наталія Волочай), перше місце здобув учень луцького НВК № 9 Микола Варцаб'юк, друге й третє – вихованці богословської академії Олександр Марчук, Володимир Барабаш і студентка Волинського національного університету ім. Лесі Українки Наталія Кривицька.

Заупокійні богослужіння та заходи відбулися і в інших благочиннях єпархії.

До речі, у доробку єпархіального видавничого відділу «Ключі» є вибрані твори на християнську тематику: Лесі Українки – «Що дасть нам силу?» і Тараса Шевченка – «Серцем нелюкавим». Їх можна придбати в єпархіальній книгарні (Луцьк, просп. Волі, 2).

Оксана КАРНКОВСЬКА,
Віктор ГРЕБЕНЮК

СВЯТИНИ ВОЛИНИ

В ІСТОРИЧНІЙ ЦЕРКВІ БЕРЕСТЕЧКА ЗНОВУ ЛУНАЄ МОЛИТВА

У червні, коли в Україні відзначатимуть 370-ту річницю битви під Берестечком, передбачається, що митрополит Луцький і Волинський Михайл візьме участь у цих заходах. Тоді буде звершено Божественну літургію й освячено новий престіл.

Свято-Троїцький собор – пам'ятка архітектури місцевого значення, один із найбільших храмів Волині (трирівневий), має велику, насичену подіями історію. Розпочали спорудження в 1910 р. Перший камінь у будівництво заклад архієпископ Волинський Антоній (Храповицький). Цей Божий дім громада хотіла присвятити загиблим під Берестечком козакам, тож до зведення долучилися ледь не всі православні жителі міста.

Під час Першої світової війни недобудовану споруду частково розібрали. Тільки 1927 р. відбулось освячення нижнього храму. Потім польська влада заборонила зводити верхній ярус, адже тоді собор перевищував би місцевий костел Святої Трійці, на одній зі стін якого, за переказами, була намальована сцена перемоги польської армії над козацьким військом під Берестечком. Тож збудували тільки нижню й основну частини святині.

За «советів» приміщення храму використовувалося як

склад. За незалежності собор почав відроджуватися. До його сторіччя провели реконструкцію, накрили, поставили три мідні куполи з позолоченими хрестами. Але потрудитися ще слід багато, бо не завершено верхній ярус. Оскільки собор вивершується понад 100 років, він зазнав певної видозміни. Спочатку планувався з одним куполом, пізніше спорудили п'ять.

Святиню проєктували на взірєць Володимирського собору Києва. Архітектор Володимир Ніколаєв.

У підземному, або ж зимовому, теплому храмі собору Святої Трійці міста Берестечка Горохівського деканату відновлено богослужіння.

Про це повідомив настоятель протоієрей Микола Качмар. Після 60-літньої перерви (собор закрили в 1961 році) панотець 19 березня очолив великопісну службу – хресну дорогу – в співслужінні з кліриком Рівненської єпархії. Із облаштування в Божому домі не збереглося нічого, лише мурований іконостас.

ОСВЯЧЕНО ПРЕСТІЛ У КУЛИКОВИЧАХ

20 березня митрополит Михайл звершив чин освяти престолу й очолив літургію в церкві Волинської ікони Божої Матері, що в цьому селі Маневицького деканату.

Престіл освячено на честь образу Волинської Богородиці. Божий дім знаходиться на приватній території, де проводять щорічне православне молодіжне таборування; побудований сім'єю Шереметів і освячений 2018 року. Поруч – джерело на честь Волинської Богоматері.

Разом із високопреосвященим молилися: декан протоієрей Андрій Закидальський, інспектор з питань місійної діяльності єпархії протоієрей Юрій Близнюк, настоятель ієромонах Іпатій (Мазурик), інше духовенство.

Медалями «За жертвність» архіпастир нагородив жертводавців: Світлану Шеремету, Назара Ковалішину, Олександра Ракушинця та Олега Фурмана.

Оксана КАРНКОВСЬКА

ХУДОЖНЄ СЛОВО

ЯК У ДЗЕРКАЛІ

Якось імператор покликав одного зі своїх васалів. Той владар прославився жорстокістю й жадібністю, і піддані його жили в страху.

Імператор сказав до васала:

– Хочу, щоб ти вирушив у подорож по світу і знайшов для мене насправді добру людину.

Той відповів:

– Так, пане, – і покійно розпочав пошуки.

Він зустрічав багатьох людей, говорив з ними, і коли минуло чимало часу, повернувся до імператорського двору.

– Пане, – сказав він до свого володаря, – я зробив усе, як ви сказали, й шукав по світу справді добру людину. Але я не знайшов такої, тому що всі егоїсти і підступні. Немає такого куточка, де можна знайти людину, яка тобі потрібна.

Імператор відпустив його і повелів покликати іншого васала, відомого великодушністю і доброзичливістю. Імператор сказав йому:

– Друже, я хочу, щоб ти вирушив у подорож і знайшов мені погану людину.

Той послухався наказу. Довго мандруючи, він зустрів чимало людей і бесідував з ними. За певний час повернувся до імператора зі словами:

– Пане, мені не вдалося виконати завдання. Трапляються люди необачні, що збилися зі шляху і блукають, наче сліпці, але ніде не знайшов я поганої людини. У всіх них добрі серця, попри всі хиби.

«Світільником тіла є око. Отже, якщо око твоє буде чистим, то і все тіло твоє буде світлим; коли ж око твоє буде нечистим, то і все тіло твоє темним буде. Отже, якщо світло, що в тобі, є темрявою, то яка ж тоді темрява?» (Мф. 6:22 – 23).

АМВОН

Сьогоднішній день – це день такого великого хвилювання нас усередині, думок, планів, мрій. Тому що кожен із нас усвідомлює, що наступає Свята Чотиридесятниця. Кожен із нас хоче щонайкраще потурбуватися про самого себе. Кожен із нас бажає, щоби його трудами, його молитвами, нашими спільними молитвами Господь благословив, зберіг від усякого лиха, від усяких загроз, небезпек, льякань.

Що ми хочемо? Ми просто хочем щасливо жити і хочем бути здорові. Ми хочем, щоб усе було добре в нас, в наших дітей, у нашому житті. Ми просто хочем, щоб все було добре. Це найосновніше наше бажання. І радіти тому, що коло нас в усіх все добре. Але все, що в молитві попросите, говорить Господь, віруйте – і дасться нам. Лише бажати – недостатньо.

Апостоли із дванадцяти між собою ніби перемовляються, і один каже: «Без віри неможливо догодити Богові», а інший: «Віра без діл мертва». Тобто бажати лише, щоб нам було добре, це правильно, це гарно, но цього недостатньо. Чи треба щось зробити? Хочеш, щоб в усіх було добре, зроби в самому собі добре. Ми весь час наголошуємо і будемо наголошувати: не спасайте людей навколо, спасайте самих себе, тим самим біля вас спасуться тисячі. Турбуйтеся про свою душу.

Ми дуже часто у нашому повсякденному житті усіх хочем навчити. Приходить син, дочка – ми їх хочем навчити, розкажемо. Приходить внук – ти йому розкажеш, як треба робити правильно. А потім скорбиш: чому так не роблять діти? Не слухаються, внуки не слухаються. Не хотять робити так, як я. Хіба ж я їм кажу погане? Ні, я їм кажу добре. Чому ж вони так не роблять? І в певний момент опускаються руки до цього виховного процесу в своїй родині. І починається оце протистояння, якісь незрозумілі речі. А чому так стається? А тому, що ми говорим одне, а робим інше. А ті, кого ми вчимо, споглядаючи на нас, роблять так, як робим ми. І ось оце подвійне наше життя: здається, в тайні ми щось зробили. Чи в тайні тихесенько щось з'їв, щось сказав, кудись пішов. Ось ця малеча, на яку ми кажемо «несвідома», вона все сфотографувала, все записала, все зрозуміла і вчинила так, як ти. І ти приходиш, вчиш, а вона дивиться на тебе і хоче сказати: «Врачу, ізцилися сам!» Але під тиском твого авторитету опустила голову і мовчить. І ти кажеш: не слухають, не чують мене. Тому євангельські слова, в яких Господь звертається до кожного із нас, звучать: «Врачу, сам ізцилися!» Ти не зціляй когось, ти сам зціли себе. Сам уврачай себе, тим самим уврачайеш тисячі, які поряд з тобою. Давайте ми, кінець кінців, займемся собою. Просто со-

«РАДІЙТЕ І БУДЬТЕ ПРИКЛАДОМ, ЯК ПОСТИТИСЬ»

Із проповіді митрополита Луцького і Волинського Михаїла*

бою займіться, в піст нікого не виховуйте. Ви просто покажіть приклад – приклад, як молитися.

Ми скорбимо – чому з нами діти не йдуть до храму? Скорбимо? У всіх є внуки, діти, але чому ви без дітей в церкві? А є домашня молитва (ту, яку виголошуєте вдома перед іконою), чи є у вас молитовне правило в кожного в сім'ї? Чи став дідусь, бабуся, батько, мама, став і всіх закликав до молитви? Скільки раз ми з цього церковного амвону закликаємо всіх вас: молимося, щоб не було пандемії, молимося, щоб не було війни, молимося... Но я усвідомлюю, що велика частина послухала заклик, сказала «так», прийшла додому – і вистачило на два-три дні. Далше забула, і далше ніхто нічого не робив. Чи це ви мене не чуєте, чи не хочете чути, чи ви не хочете робити, чи ми не хочем робити? Де наш послух в церкві? Хіба я вас до поганого закликаю? Закликаю молитися вас, і за самих же себе. То як ви хочете, щоб усе змінилось навколо вас, коли не міняємось ми? Кожен із нас не міняється, не хоче мінятися.

Але є піст, який стимулює нас задуматися. Прийде смерть: memento mori – оцей давній класичний вислів («пам'ятай про смерть»). Закінчиться життя – і нема часу організовуватися на молитву, на все інше. І тоді збагнеш, оціниш, коли втрадиш, – чи це смерть батьків, чи друзів, чи когось іншого з ближніх своїх. І тоді кажеш: чому не сказав гарне слово? Чому ми кудись не поїхали, не пішли? Чому я з ним не порозмовляв? Чому не зайшов? Чому не зателефонував? Плачеш, серце скорбить, а чому? Час втрачений, його нема, його більше не буде. Такого часу більше не буде. Не будуть ті близькі, рідні поряд з вами.

А тепер – життя. Наступає піст. Вже такого посту більше не буде, буде інший, а такого – не буде. Сьогоднішній день – буде інший, такого не буде. Тому те, що можна зробити сьогодні, не відкладай цього на завтра. З понеділка піст – ось із понеділка піст. От з його й починай. Нічого, розумієм, німіч людську розумієм. Впав – вставай! Обтряхнувся, помився – і далше вперед. Бо хтось каже: ну

що ж, два дні попостився, потім не получилось, потім нема часу... А спокус скільки буває! Я сам, безпосередньо, на цьому тижні тоже налаштуваюся: одне прохання, друге прохання, третє... В того шістдесят, в того п'ятдесят п'ять, в того сімдесят, в того вісімдесят. В того важлива справа, в того дуже важлива. Я налаштувався на піст, але треба вітати – так прийнято. В шістдесят хоч би зайти. А заходиш: «Владико, ми заради вас же те пороса закололи»; «Піст? Нічого, ви почнете з понеділка»; «Тож заради вас це все зробили, давайте»; «Ну як же так, хоч чуть-чуть, чисто символічно»; «То нічого страшного, та то воно не зашкодить. Таке життя зараз, стільки хвороб, ми так коротко...» І починається оце бурління спокус. А я по собі думаю, що у вас те ж саме. Бачу, що ви на ті самі дні народження, події, на оказії на ті ж самі ходите. Там ж там з вами пересікаємся.

Тому спокус буде багато, і хай вони собі будуть. Ми не відміним ці ювілеї, не людина винувата, що вона тоді народилася, що в неї тоді ювілей. Але піст є піст: привітали, підбадьорили – і дотримуємося посту. Воздали, пошанували людину, в якій якась оказія, підбадьорили, помолились, поблагословили – і далше продовжується піст. Ось такий шлях боротьби.

Тому я бажаю, щоб цей піст був не просто часом для похування. Ви дотримуєтесь посту, а тіло повинно бути таким, щоб було комфортно для вас. Якщо вам некомфортно, трудіться, щоб було комфортно... Тому в сьогоднішній день я бажаю, що, вийшовши з цього храму, звичайно, ми почали готуватися до посту – ця підготовка називається неділя прощення. Прийдіть додому, кого побачите, кого знаєте, до кого зателефонуйте, чи інший зв'язок з вами є, а якщо нема – чисто в думках – сконтакуйте з тими, з ким ви не контактуєте на сьогоднішній день. Примиріться, попросіть прощення (є можливість – обніміть), не позбавилися страху – одягніть маску, все одно обніміть, якщо боїтеся... Тому ідіть додому, шукайте порозуміння, з ким не маєте, укріплюйте добрі стосунки, з ким є, і хай ця велика неділя прощення сьогодні буде для всіх нас воістину в любові, яка панує між християнами...

Контактуйте один з одним, любіть один одного, проявляйте цю любов і хай вона допоможе нам не просто прийти в піст, а бути в піст радісними, бути в піст легкими, бути прикладом, в першу чергу, як треба поститися і як треба правильно по-християнськи жити.

* Виголошено в кафедральному соборі Святої Трійці 14 березня ц. р., в неділю сиропусну, прощениу.

СВЯЩЕННИЧИЙ ШЛЯХ

БУТИ СВІТИЛЬНИКОМ ДЛЯ СВІТУ

Ця літургія у храмі Різдва Пресвятої Богородиці села Новостав Горохівського деканату відбувалась по-особливому. Очолив службу протоієрей Андрій із сусіднього села Смолява, а парафіяни весь час відчували присутність душпастиря архімандрита Іова, який більше тридцяти літ жертвовно віддавався богослужінню в цьому старовинному дерев'яному храмі. У жіноцтва слюзи застидали очі, коли бачили щирю молитву свого незмінного панотця.

Уже рік як о. Іов став ченцем, а нещодавно був висвячений митрополитом Луцьким і Волинським Михаїлом в архімандрита. Жертвність схимника хоч і вразила прихожан, проте його рішення не стало для них несподіванкою.

– Я зараз мешкаю у церковній хаті, із господарства – тільки вірний пес. Віддаюся повністю служінню Господу, читаю Святе Письмо, – розповідає Божий слуга Іов. – Сини мої давно вже самостійні люди, один із них часто навідується до мене, бо мешкає в сусідньому селі Іванівці. Стараюся в благословінні Божому послужити світильником для людей.

Богоугодник згадає події дворічної давності, коли громада вирішила перейти із МП до ПЦУ.

– Я готовий був до такого рішення. Людей підтримав одностайно. Якби почав переконувати в іншому – впевнений, пішли б і тоді за мною. Проте не міг учинити інакше, адже знаю напам'ять Державний Гімн на слова Вербицького ще із 1972 року, службу веду тільки українською мовою. В проповідях перед вірянами постійно наголошував про те, якого коріння ми діти щодо державницької позиції.

До свого пастиря звертаються віряни не тільки місцеві, приїждять до сповіді й за порадою зі Львівщини та всієї Волині.

– Одного разу прийшла до сповіді людина із Луцька. Одкровення тривало аж дві з половиною години. Вислухати сповідника, заспокоїти, розрадити, втішити – головне завдання пастиря.

Духівником же отця Іова є панотець Андрій, що очолює парафію Архистратига Михаїла в сусідньому селі Смолява. Він служить у Новоставі, дбає про наставника храму, пильнує за його самопочуттям і завжди допомагає дістатися йому до церкви.

Минулого року, коли здоров'я стало покидати священника, він вирішив постригтися в ченці. Владика Михаїл благословив на цю справу о. Константина, настоятеля Жидичинського Свято-Миколаївського монастиря. Після здійснення постригу сталося диво: почали повертатися сили. Божа благодать не оминула свого вірного.

Але наразі отець Андрій служить у двох парафіях, підтримує вірян Божим словом і є найпершим радником архімандрита Іова, який власним життєвим прикладом і жертвністю доносить до людських сердець Господні істини.

Віталій КЛИМЧУК

ЕПАРХІАЛЬНИЙ КАЛЕНДАР

6 травня

День заснування храму: 30 років тому, 1991-го, – церква Великомученика Юрія Переможця в с. Дубове Ковельського дек.;

25 років тому, 1996-го, – церква Покрови Пресвятої Богородиці в с. Крупа Луцького райдек.

9 травня

День освяти храму: 95 років тому, 1926-го, – церква Святителя Миколая Чудотворця в с. Журавичі Ківерецького дек.

День народження: 55 років тому, 1966-го, – митрополит Луцький і Волинський Михайл, керуючий єпархією.

12 травня

День народження: 40 років тому, 1981-го, – священник Володимир Курков, настоятель парафії Святителя Миколая Чудотворця в с. Голишів Луцького райдек.

13 травня

День події: 10 років тому, 2011-го – реорганізація Волинської духовної семінарії у Волинську православну богословську академію Священним синодом.

15 травня

День заснування храму: 30 років тому, 1991-го, – церква Святої Трійці в с. Мислині Горохівського дек.

16 травня

День висвяти: 30 років тому, 1991-го, – протоієрей Андрій Сидор, горохівський декан, настоятель парафії Вознесіння Господнього в Горохові.

17 травня

День освяти храму: 20 років тому, 2001-го, – каплиця Воскресіння Господнього в Луцькій міській лікарні.

21 травня

День народження: 35 років тому, 1986-го, – ієромонах Іов (Богущ), насельник чоловічого монастиря Святи-

теля Миколая Чудотворця в с. Жидичин Ківерецького дек.

24 травня

День народження: 35 років тому, 1986-го, – священник Сергій Паладовський, клірик парафії Архістратига Михаїла в Луцьку.

28 травня

День заснування храму: 15 років тому, 2006-го, – церква Успіння Пресвятої Богородиці в с. Гайове Ківерецького дек.

Щирозердечно вітаємо вас із ювілеями, боголюб'язні владыко, отці, браття і сестри! Хай Господь благословляє усіх вас на многії і благії літа!
Інформаційно-видавничий центр єпархії буде вдячний за повідомлення про помилки чи недопрацювання в цій рубриці газети, а також в календарно-розділі сайту pravoslavivolydni.org.ua. Ще краще звертатися за кілька місяців до ювілею і переконатися, що все гаразд.

ОФІЦІЙНО

Священнику Василеві Скулиню дано благословіння звершувати духовну опіку в Лікувально-профілактичному закладі Ковельського міськрайонного територіального медичного об'єднання (указ № 1 від 16 лютого 2021 р.).

Священника Володимира Ключку звільнено від обов'язків настоятеля парафії Різдва Пресвятої Богородиці в с. Тристеня та Рівноапостольної княгині Ольги в с. Студині Рожичанського дек., а **священника Андрія Криєного** призначено на цю посаду (№ 2, 3 від 22 лютого).

Протоієрея Володимира Комарницького звільнено від обов'язків настоятеля парафії Апостолів Петра й Павла в Мар'янівці Горохівського дек. із правом переходу в іншу єпархію (№ 4 від 22 лютого).

Ієромонаха Димитрія (Франківа) відратовано з кліру парафії Мучениць Віри, Надії, Любові та Софії в Луцьку та зараховано в клір нижнього храму кафедрального собору Святої Трійці (№ 5 від 4 березня, № 9 від 9 березня).

Священника Михайла Скибу зараховано в клір парафії Мучениць Віри, Надії, Любові та Софії в Луцьку (№ 8 від 4 березня).

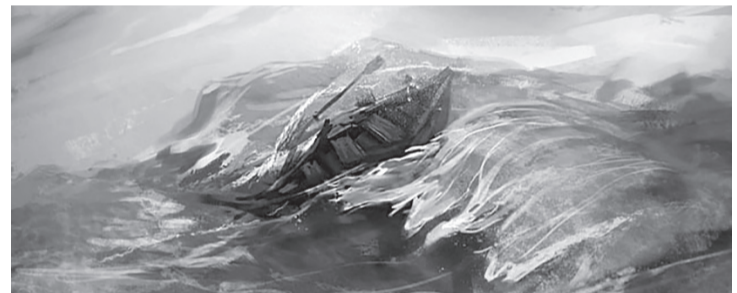
Протоієрея Георгія Лагановського звільнено від обов'язків настоятеля парафії Успіння Пресвятої Богородиці в с. Озеряни Луцького райдек., а **священника Володимира Дебеляка** призначено на цю посаду (№ 10, 11 від 10 березня).

Священника Миколу Козаченка відратовано з кліру парафії Святителя Миколая Чудотворця в Каміні-Каширському та штату єпархії (№ 14 від 22 березня).

Протоієрея Миколу Смолярчука призначено деканом Камінь-Каширського округу (№ 15 від 22 березня).

Протоієрея Валерія Братуна звільнено від обов'язків настоятеля парафії Апостола Йоана Богослова в с. Старостав Горохівського дек. та відратовано з кліру парафії Вознесіння Господнього в Горохові, а **священника Петра Щомака** призначено на ці посади (№ 16, 17 від 24 березня).

ХУДОЖНЄ СЛОВО

Професор і човняр

Якось один із найвідоміших у світі професорів, номінант на Нобелівську премію, вийшов на берег озера і попросив човняра покатати його. Той згодився. Коли вони відпливли далеко від берега, професор почав розпитувати човняра:

- Ти знаєш історію?
- Ні.
- Тоді можеш вважати, що втратив чверть свого життя. Ти знаєш астрономію?
- Ні.
- Тоді ти втратив дві чверті свого життя. Ти знаєш філософію?
- Ні.
- Тоді ти втратив три чверті свого життя. Зненацька здійнялася люта буря. Човен, що плив посеред озера, почало гойдати, як горіхову шкаралупу. Намагаючись перекричати свист вітру, човняр запитав професора:
- Ви вмієте плавати?
- Ні, – відповів професор.
- Тоді ви втратили все своє життя.

***

«Смирених підносить Господь, а нечестивих принижує до землі» (Пс. 146:6).

Сумуємо з Хмельницькою єпархією

23 березня на 55-му році життя упокоївся митрополит Хмельницький і Кам'янець-Подільський Антоній (Махота).

Владыка Антоній закінчив Волинську православну богословську академію, опісля в ній викладав дисципліну «Пастирське богослів'я», був магістром богослів'я. Дуже любив цей духовний виш і намагався в ньому бувати так часто, наскільки мав змогу.

Чин похорону, у відправі якого взяв участь митрополит Луцький і Волинський Михайл разом із іншими архієреями, відбувся 26 березня у хмельницькому кафедральному соборі Апостола Андрія Первозваного. Очолив відспівування Митрополит Київський і всієї України Епіфаній. Поховали високопреосвященного Антонія біля цього храму.

Митрополит Михайл висловлює щирі співчуття духовенству та вірним Хмельницької єпархії, родині новоспочилого та закликає молитися за упокоєння його душі.

Хай милосердний Господь прийме владыку Антонія у Свої оселі. Вічна пам'ять і Царство Небесне!

Упокоївся племінник нашого владыки

17 березня раптово помер 21-річний студент Волинської православної богословської академії Антон Зінкевич.

За повідомленням на сайті vpba.edu.ua, син протоієрея Анатолія – рідного брата митрополита Луцького і Волинського Михайла – навчався на другому курсі. Тож цього дня в домовому храмі Всіх волинських святих ВГБА відслужили заупокійну літію. Її очолив ректор протоієрей Володимир Вакин.

Чин похорону 25 березня відправили владыка Михайл, архієпископ Дніпровський і Криворізький Симеон (рідний брат новоспочилого), о. Володимир та інше духовенство в тернопільському соборі Святої Трійці. Напередодні параста відслужено під проводом архієпископа Тернопільського і Кременецького Нестора та архієпископа Тернопільського і Буцацького Тихона.

Антон був зразковим студентом, творчим, радісним. Їздив у літню богословську школу міста Волос (Греція), був у делегації представників українських теологічних навчальних закладів на аудієнції Вселенського Патріарха Варфоломія. Планувалася поїздка в університет Арістотеля. Водночас учився на історичному факультеті Тернопільського національного педагогічного університету.

Інформаційно-видавничий центр єпархії висловлює щире співчуття владыці Михайлу, родині та закликає молитися за спокій душі новоспочилого.

Шановні читачі, дорогі брати і сестри! Не використовуйте наш часопис у господарських цілях. Якщо газета Вам уже не потрібна – передайте її ближнім або в бібліотеку

СЛОВО ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ УКРАЇНИ – НА ВОЛИНІ	Різноманітна духовна література: запитуйте у храмах, книгарні-бібліотеці «Ключі» за адресою: Луцьк, просп. Волі, 2 (навпроти ЦУМу, біля обласної юнацької бібліотеки). Розпорядок роботи: будні – 9.30–19 год; свята, суботи й неділі – 10–17 год.	ЧИТАЙТЕ	Передача «Духовна абетка»: субота, 20.30; повтор у неділю о 16 год., середу - о 7 год. «12 канал»	СЛУХАЙТЕ	Передача «Благо»: неділя, 7.30, FM-радіостанція «Сім'я і дім» (102,4 МГц).	ЧИТАЙТЕ, ДИВІТЬСЯ, СЛУХАЙТЕ	Сайт pravoslavivolydni.org.ua – історія, устрій єпархії, святині, персоналії, документи, новини, фото, відео, газета, книги, аудіо, передруки.
--	--	----------------	---	-----------------	--	------------------------------------	--

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Часопис Волинської єпархії Православної Церкви України

Свідоцтво про державну реєстрацію: ВЛ № 219 від 03.08.2004 р.
Засновник і видавець – Управління Волинської єпархії Православної церкви України (Волинська духовна консисторія)

Віддруковано у ФОП Борсук Л. П., м. Луцьк, пр. Волі, 27. Тел. (0332) 71-03-01, ел. пошта: poligrafitp_lutsk@ukr.net
Зам. №843 Наклад 1200 пр. Передплатний індекс 91241.

РЕДАКЦІЯ
Віталій КЛИМЧУК (головний редактор), Віктор ГРЕБЕНЮК (літературний редактор і коректор), протоієрей Віталій СОБКО, Микола ВОЛОШИН (верстка)

При використанні матеріалів часопису для публікації в інших ЗМІ посилання на нього обов'язкове. Редакція не завжди поділяє позиції авторів, які несуть відповідальність за достовірність поданої інформації, та залишає за собою право редагувати матеріали або не друкувати їх зовсім. Рукописи не рецензуються і не повертаються, листування з читачами – тільки на сторінках газети.

ДОВІДНИК ВОЛИНСЬКОЇ ДУХОВНОЇ КОНСИСТОРІЇ

43025 Луцьк, Градний узвіз, 1
volynkonsystoria@ukr.net
Час роботи: понеділок–п'ятниця (крім святкових днів), 10:00–16:00, обідня перерва – 13:00–14:00

КЕРУЮЧИЙ ЕПАРХІЄЮ
Митрополит Луцький і Волинський МИХАІЛ. Тел./факс (0332) 72-44-64

КАНЦЕЛЯРІЯ
Канцлер – протоієрей Микола ЦАП. Тел. (0332) 72-53-63
Вищеканцлер – протоієрей Олександр БЕЗКОРОВАЙНИЙ. Тел. (0332) 72-44-64

ІНФОРМАЦІЙНО-ВИДАВНИЧИЙ ЦЕНТР
Тел. (0332) 72-21-82
Голова центру – протоієрей Віталій СОБКО. Моб. (050) 661-56-68
Інформаційна служба (збір та опрацювання даних про діяльність єпархії)
infosluzhba@ukr.net
Сайт – pravoslavivolydni.org.ua
info@pravoslavivolydni.org.ua

Пресслужба (співпраця зі ЗМІ) – прессекретар протоієрей Віталій СОБКО.
Моб. (050) 661-56-68 Pres-sluzhba@ukr.net
Газета «Волинські єпархіяльні відомості». Hazeta.vyev@gmail.com

Телестудія «Собор» – гол. редактор дякон Сергій ПАНАШУК
Радіостудія «Благо» – головний редактор протоієрей Віктор ПУШКО.
Тел. (095) 126-40-77. Blaho@ukr.net
Видавничий відділ і книгарня-бібліотека «Ключі» – завідувач Дмитро ГОЛОВЕНКО. Тел. (050) 339-73-66, (067) 570-57-97
klyuchi@ukr.net

КАПЕЛАНСЬКА СЛУЖБА
Старший капелан – протоієрей Олександр БЕЗКОРОВАЙНИЙ
Інспектор з питань місійної діяльності – протоієрей Юрій БЛИЗНЮК.
Тел. (0332) 20-00-25, моб. (095) 538-05-87

ПЕНІТЕНЦІАРНА СЛУЖБА
Голова – протоієрей Андрій МОВЧАНЮК. Тел. (050) 661-12-46, garasd100@gmail.com

ПАЛОМНИЦЬКИЙ ЦЕНТР «УКРАЇНА»
Керівник Лариса САВЧУК. Тел. (0332) 71-83-77, моб. (050) 812-09-79
Уповноважений єпархії у справах сім'ї – протоієрей Василь КЛОЧАК. Моб. (066) 571-75-27

МИСТЕЦТВО

ХУДОЖНІЙ ПРОЄКТ У ЖИДИЧИНІ

У колонному залі чоловічої обителі Святителя Миколая Чудотворця організовано виставку робіт «Велич монастиря очима молоді». Про це – на сайті «Чернецтво Волині» у фейсбуці.

Студентами-дизайнерами Технічного фахового коледжу Луцького національного технічного університету 12 березня представлено понад 25 робіт сакральної спадщини та архітектурних стилів. У вітальному слові намісник монастиря архимандрит Константин (Марченко) зазначив, що обитель завжди відкрита для молоді.

Організатор зустрічі – іконописець, парафіянка і викладач цього вишу Наталія Табун, ведуча – Любов Фрадинська (директор Центру культури Жидичина).

Деякі твори на бандурі зіграла Надія Стаднюк – студентка Волинського коледжу культури і мистецтв ім. І. Стравінського, регент Петропавлівського жіночого скиту Жидичинського монастиря в с. Липляни.

Як розповіла Л. Фрадинська, на мистецький конкурс «Архітектурний пейзаж» за відмітками у соцмережах (кількість коментарів і вподобайок) відберуть п'ять кращих робіт студентів Технічного фахового коледжу ЛНТУ, які буде використано для виготовлення монастирських сувенірних листівок та промоційних матеріалів про цю обитель.

Оксана КАРНКОВСЬКА

РОЗДУМИ

ЛЮДИ І ТВАРИНИ: БОГОСЛОВСЬКИЙ ПОГЛЯД

Світ тварин – це найближча до людини частка природи. Її спорідненість іноді непомітна. Але деякі первісні релігії, наприклад, єгипетська, ставилися до тварин із великою повагою, аж до поклоніння їм.

Іноді сам Ізраїль піддавався спокусі обоженувати тварин чи поклонятись їх зображенням (Вих. 32). Але Закон Мойсея, попередження пророків і поради мудрих допомогли юдеям відступити від цього шляху (напр., Мудр. 15:18 наст.; пор. Рим. 1:23). На жаль, іще залишилися народи, які поклоняються тваринам. Вони для них залишаються священними, зокрема корови для індійців.

У Біблії часто використовується властивість тварин для характеристики людей і ситуацій: ворога називають псом (пор. Пс. 21:17); військо, яке нападає на країну, – хмарою сарани (пор. Іс. 33:4); у вигляді лева іноді представляють Бога, а часом – ворога (при трактуванні деяких символів треба враховувати двоякість добра і зла у світі живих істот); буває, народ у позитивному значенні порівнюється зі стадом (напр., 2Сам. 12:1–4; Єр. 23:1–8; Єз. 34; Йо 10:1–16); образ Агнца, тобто ягняти, служить образом Христа (Йо 1:29; Од. 5:6), а голуб найчастіше – Духа Святого (Мф. 3:16).

Ще у розповіді про сотворення світу видно, що людина чітко усвідомлює свою перевагу над «браттями нашими меншими». Адам дає тваринам імена і цим підкреслює своє панування над ними (Бут. 2:20), але проклятий «той, хто зійдеться з якою скотиною» (Вих. 22:19; Втор. 27:21; Лев. 18:23). Людина може вбити тварину для їжі (Бут. 9:2 наст.). Перевага ж людини утверджується словами, які звучать як велична пісня самоусвідомлення (Бут. 1:26–30; Пс. 9:6–9).

Людина тісно пов'язана з «животиною» спільністю походження «із пороку» і чеканням на смерть. То людина допомагає тварині – Ной рятує від потопа по парі кожного виду; то тварина допомагає людині: ослиця рятує Валаама (Чис. 22:22–35), ве-

лична риба спасає непокірного Йону і повертає на праведний шлях (Йон. 2).

Роздуми про досконалість тварин приводять Йова до розуміння усемогутності Творця (Йов 38:39; 40:15–41:26). Вони нагадують людям, що Бог не перестав виливати Свої благодіяння на всі живі істоти (напр., Пс. 104:27; 147:9; Мф. 6:26). Тварини такі близькі людині, що вступають у союз між Богом і Ноем (Бут. 9:9 наст.); їх передбачено у законодавстві Мойсея. За своє спасіння Ной приніс подячну жертву Богу від усіх чистих тварин.

Озлобленість завжди пов'язували з повстанням проти Духа і тим самим проти Бога. Людина, яке живе серед людей зі звірячими законами, уподібнюється до тварини. Виживає сильніший. Серед тварин теж є слабкі та сильні, дикі та домашні. Якщо про домашніх ми піклуємося, то з дикими боїмося зустрітись. Але до гріхопадіння Адама всі вони – і дикі, і свійські – були покійні тому, хто дав їм назви. Однак завдячуючи провидінню, у виняткових ситуаціях звірі повертаються у стан покійності, який нагадує «рай» (Дан. 6:17–25; 14:31–42; Єр. 91:13; Мр. 1:13; 16:18; Діян. 28:3–6). До тварин треба бути доброзичливими (Вих. 23:5; Втор. 22:6 наст.; 25:4; пор. 1 Кор. 9:9; 1 Тим. 5:18).

В Ізраїлі існували приписи про заборону вживання в їжу нечистих тварин.

У цьому аспекті видіння ап. Петра у Яффі (Діян. 10) заперечувало поділ на чисте і нечисте у світі тварин, а також серед людей. За символами звірів – проблема єдності людей і єдності у Вселенській Церкві.

Тварини, що населяють світ (Пс. 149:7,10) чи Ізраїль (Іс. 43:20), віддають хвалу Творцю і Спасителю, вони підкоряються Заповіту Мойсея і беруть участь у покаянні людей, їх вважали достойними для пожертвування, тобто прообразами новозавітної жертви (Бут. 22:13; Вих. 13:12 наст.). Знак заковлення тварини вимагав від Ізраїлю повної духовної віддачі в час офіри і породжував мрію про досконалість прийдешніх благ (Пс. 40:7 наст.; 50:18 наст.; Євр. 10:1–18). Але вічне відкуплення (Євр. 9:12) могла принести лише жертва Слуги Ягве – Ісуса, Котрого, подібно до ягняти, повели на заковлення (Іс. 53:7).

Сучасний світ – жорстокий. Всюди паює зло. Проте людина, створена за подо-

бою Божою, знаходить своє «я» у любові й допомозі ближньому та не забуває про тварин. Іноді, щоправда, це піклування доходить до безглуздя. Молоді люди більше турбуються про собак і котів, аніж про старих батьків. Жінки відмовляються народжувати, а всю свою любов віддають домашнім улюбленцям.

Так через образ тварин уявлялась і переживалась драма спасіння: протистояння; ідолопоклоніння; поділ на чисте і нечисте; покора Заповіту Мойсея; покаяння; жертвоприношення; спасіння у Ноевому ковчезі; надія на порятунок. Зіпсує змієм, переслідуване сатанинським драконом створіння буде відкуплене й остаточно преображене в жертві Агнца Божого.

Тож бачимо, наскільки тісно переплелися образи й життя людей і тварин як у Біблії, так і в щоденному житті. Ми вже не повинні чинити жертвоприношення тварин і можемо мирно співіснувати з ними, як і заповідав Господь, бо ж «...створив Бог звірів земних за родом їх, і худобу за родом її, і всіх плазунів земних за родом їх. І побачив Бог, що це добре» (Бут. 24–25).

Протоієрей
Володимир ПРИСЯЖНЮК,
луцький районний декан

ХУДОЖНЄ СЛОВО

З КОГО БРАТИ ПРИКЛАД

Одного разу в лісі чоловік побачив лисицю, яка не мала ніг. Він захотів дізнатися, як вона змогла вижити. І раптом побачив тигра зі здобичкою в зубах. Тигр трохи поїв, а решту віддав лисиці.

Наступного дня Бог знову послав тигра годувати лисицю. Чоловік замислився про милосердя Боже і подумав: «Я також буду лежати в кутку і покладатися на Боже милосердя».

Цілий місяць пролежав він у кутку і був уже на волосині від смерті, коли раптом почув голос:

– О ти, що йдеш стежкою хиб та омани, розплющ очі й побач істину! Бери приклад із тигра, а не з лисиці.

